

יום ראשון ט"ו בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - ס"ד

1. נשא אשה ועשר שנים ולא ילדה מגרשה. [או שישא אחרת עמה]. ואם הפילה - מונה משענה שהפילה. מנין 'זכר לדבר' לעשר שנים? להו"א - מאברהם שהמתין עשר שנים עד שנשא את הגר. והקשו נלמד מיצחק שהיה עם רבקה עשרים שנים. ואין לתרץ כיון שהיה עקר, שהרי גם אברהם היה עקר. למסקנא - מייטור הפסוק: 'מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען'. ואילו אצל יצחק הפסוקים לא מיותרים. כיון שנצרך ללמוד את שנותיו של ישמעאל כדי לייחס בהן שנותיו של יעקב.
2. אלו מימרות למדנו בענין לידת האבות הקדושים?
  - א. 'בארץ כנען' ללמד, שאין ישיבת חו"ל עולה למנין עשר שנים. לפיכך, חלה הוא או היא, או שניהם חבושים בבית האסורים, אין עולין למנין עשר.
  - ב. 'לנכח אשתו' - יצחק שווה לאשתו, מלמד ששניהם עקורים היו. 'ויעתר לו' - לפי שאינו דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע.
  - ג. מפני מה היו אבותינו עקורים - שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים.
  - ד. נמשלה תפילתן של צדיקים לעתר שמהפך התבואה ממקום למקום, כך היא מהפכת מדותיו של הקדוש ברוך הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות.
  - ה. אברהם ושרה טומטמין היו - שנאמר: 'הביטו אל צור חוצבתם [נעשה זכרות] ואל מקבת בור נוקרתם', [נעשה נקבות] וכו'...
  - ו. וי"א: שרה אמנו אילונית היתה - שנאמר: 'ותהי שרי עקרה אין לה ולד, אפי' בית ולד אין לה'.
3. בדורות הראשונים שהאריכו ימים מותר לשהות עשר שנים. כמה שנים מותר בדורות האחרונים?

בשם רב: שתי שנים ומחצה, כנגד שלשה עיבורים [וימי טומאה וטהרה].

רבה בשם רב נחמן: שלש שנים, כנגד שלש פקידות, שנפקדו בר"ה - שרה, רחל וחנה.

רבה - להלכה: עשר שנים, כשיטת רבי במשנתנו שהרי השנים התמעטו עוד לפניו, אצל דוד - 'מי שנותינו בהם שבעים שנה'.
4. הטעם שמקבלת כתובתה: שמא לא זכה להבנות הימנה. מדוע לא אומרים שהיא זו שלא זכתה להיבנות?

היא אינה מצווה בפ"ר והעונש אינו עבורה. ומה שר' אבא בר זבדא אמר שאינו נושא אחרת כיון שאם היה זוכה היה מוליד מהראשונה, דיחוי בעלמא שהרי הוא נעקר כשהעמיד עצמו ממי רגלים בשיעוריו של רב הונא. [וכן ר' גידל ור' חלבו ור' ששת נעקרו בשיעוריו רב הונא. רב אחא בר יעקב אחזו חולי מכך שהתאפק, תלוהו מעמוד ארז ויצא ממנו ירוק ככף תמר. ואמר רבא"י 60 חכמים נעקרו, חוץ ממני שקיימתי בעצמי 'החכמה תחיה בעליה']
5. שנינו - אם גירשה מותרת לינשא לאחר, ורשאי השני לשהות עמה י' שנים. משמע שאינה נישאת לשלישי, ובפעמיים נקבעת חזקת עקרה. כשיטת מי?

כרבי לענין מילה - כששתי בנים מתו מחמת מילה לרבי את השלישי לא תמול, ולרבן שמעון בן גמליאל: שלישי תמול, רביעי לא תמול.

ואף בשלש אחיות שילדו ומת בנם מחמת מילה יש חזקה ור' יוחנן העיד ממעשה בצפורי, שאחות רביעיית באה לרשב"ג ואמר לה: אל תמולי. לפיכך אמר רבא: לא ישא אדם אשה לא ממשפחת נכפין ולא ממשפחת מצורעים כשהחזק בשלשה מקרים.
6. לרבי חזקה בפעמים, לרשב"ג בשלשה. מצינו ברייתא אחרת שמחליפה את השמות, מנין שזו שבידנו האחרונה והעיקרית?

רב יצחק בר יוסף העיד: על אשה שנולדו לה 3 בנים, מלה 2 ומתו, ופסק לה ר' יוחנן למול את השלישי. ובודאי פסק ע"פ מה שראה אצל רשב"ג לעיל.
7. אביי אמר לרב יצחק בר יוסף - ראה שבעדותך אתה מתיר איסור דאורייתא [מילה בשבת] וכן להכנס לסכנה.

אביי סמך על העדות ונשא את 'חומה' ששני בעליה מתו. מה טען עליו רבא?

  - א. הרי בעצמו אמר שעל אבין אפשר לסמוך כיון שרגיל בחזרה אבל על רב יצחק בר יוסף אין לסמוך כיון שאינו 'רגיל בחזרה'. [2 פירושים ברש"י]
  - ב. מנין לרשב"ג אף בנישואין רק בשלשה נחשב חזקה. והגמרא מיישבת: מצינו ברייתא להדיא, שרשב"ג אומר לשלישי תנשא, לרביעי לא תנשא. הטעם לחזקות: במילה - כיון שיש משפחות שהדם שלהם דליל ואינו נקרש.
  - במתו בעליה - רב הונא: מעין גורם. רב אשי: מזל גורם. והנפק"מ ביניהם: א. כשמת לפני החופה. ב. שנפל מדקל. ובשניהם אין זה מחמת מעיינה.
8. רב יוסף פסק כסתם משנה. בנישואין ומלקיות - כרבי, ובוסתות ושור המועד - כרבן שמעון בן גמליאל. נישואין למדנו, מה הם האחרים?

מלקיות - מי שלקה פעמיים על איסור כרת הוחזק רשע ובפעם השלישית ביי"ד כונסין אותו לכיפה, ומאכילין אותו שעורים עד שתאה כריסו נבקעת וסתות - וסת קבוע בשלשה פעמים וכן לעקרו שלשה פעמים. שור המועד - שהעידו בו ג' פעמים שנגח.